

*Краснопольська Н. Л.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри бізнес-лінгвістики
Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана*

*Краснопольська М. І.,
викладач кафедри іноземних мов
факультету маркетингу
Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана*

УКРАЇНСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В АСПЕКТІ СЕМАНТИЧНОЇ ДЕРИВАЦІЇ

Анотація. У статті розглянуто українську термінологію менеджменту на тлі процесів семантичної деривації як продуктивного способу поповнення словника української мови. Доведено, що термінологізація загальноповживаної лексики є одним зі шляхів поповнення досліджуваної терміносистеми. З'ясовано, що метафоризованим може бути не тільки стрижневий або залежний компонент терміна, а й обидва компоненти. Виявлено низку термінів, пов'язаних із кольоровою символікою. Зроблено висновок, що переважає термінологізація на основі метафоричних процесів. Вторинна номінація на основі метонімічних процесів є менш поширеним способом термінотворення.

Детермінологізація – це явище мовної системи, яке є переходом термінів до загальної лексики. Детермінологізація зумовлена такими лінгвістичними чинниками, як інтенсивний прогрес у науці, розширення обміну інформацією, підвищення середнього рівня освіти звичайного мовця. Входячи до загального вжитку, терміни не припиняють функціонувати в межах відповідних терміносистем. Процеси термінологізації та детермінологізації свідчать про постійну мовну динаміку, взаємопроникність термінологічної й нетермінологічної лексики.

Процес транстермінологізації – один із найменш вивчених аспектів розвитку семантики слова. Оскільки менеджмент в Україні виник як нова галузь економічної науки, його поняттєвий апарат сформувався на основі загальноекономічної сфери. Зроблено висновок, що терміни, мігруючи з економічної терміносистеми до терміносистеми менеджменту, можуть зберегти своє лексичне значення або ж еволюціонувати, набуваючи нового значення в новому термінологічному оточенні. Проаналізовано два типи транстермінологізації: функціональний та семантичний. Виявлено, що джерелами поповнення термінології менеджменту є спеціальна лексика таких наукових галузей, як математика, географія, медицина, сільське господарство, біологія, політологія. Транстермінологізація в системі української термінології менеджменту – процес актуальний, що є чинником її системності й динамічності.

Зроблено висновок, що семантична деривація зберігає свою актуальність і продуктивність у терміносистемі менеджменту.

Ключові слова: українська терміносистема менеджменту, термін, термінологізація, детермінологізація, транстермінологізація.

Постановка проблеми. Бурхливий розвиток науки й техніки, процеси глобалізації та міжнародної співпраці

спричинили зміни в українському суспільстві, які зумовили пришвидшення міграційних процесів лексики між загальнолітературною мовою та галузевими терміносистемами. Тому особливо актуальними на сучасному етапі є дослідження мов спеціального призначення, зокрема проблем семантичної деривації на тлі процесів термінологізації, детермінологізації та транстермінологізації.

Питанням взаємодії спеціальної й загальноповживаної лексики на матеріалі різних терміносистем та мов присвячені праці Л. Васковець [1], М. Вербенець [2], М. Вус [4–6], Г. Наконечної [13], О. Кримець [10], О. Михалевич [12], О. Константінової [9], О. Павлової [14], Т. Петрової [15] та ін., проте ці проблеми надалі залишаються актуальними й потребують подальшого вивчення.

Метою статті є аналіз процесів семантичної деривації, які відбуваються в рамках термінологізації, детермінологізації та транстермінологізації в українській термінології менеджменту.

Мета дослідження зумовлює необхідність розв'язання таких завдань: розкрити механізми семантичної деривації в процесах термінологізації й детермінологізації термінів менеджменту; схарактеризувати особливості семантичної деривації у процесі транстермінологізації.

Виклад основного матеріалу. Термінологізація – процес семантичної зміни наявних слів для створення нового терміна. Семантична еволюція такого роду полягає в тому, що первинне, засвідчене літературними джерелами слово з побутовим значенням шляхом спеціалізації переходить у термінологічну систему з новим значенням. Певний час відчувається зв'язок терміна з вихідним значенням, але з часом він послаблюється, а згодом може бути взагалі втрачений [8, с. 67].

Молоді науки, зокрема менеджмент, широко використовують загальну лексику для утворення своїх терміносистем. Наприклад, слово *ланцюг* має значення «ряд металевих кілець, послідовно з'єднаних одне з одним» (ВТССУМ). У терміносистемі менеджменту лексема *ланцюг* вживається із значенням: 5) «безперервний, послідовний ряд подій, міркувань»: *ланцюг команд*, або *скалярний ланцюг*.

На ґрунті асоціативно-метафоричного перетворення семантики було переосмислене первинне значення слів: *герой* – «люди, що подають приклад для успішної роботи, характеру і людських якостей, властивих сильній культурі» (ШМ, с. 166); *гастролер* – «працівник, який увесь час змінює місце роботи, недобросовісний працівник» (ЕЕ, т. I, с. 257).

Погоджуючись зі спостереженнями О. Плаксії, яка зазначає, що в економічній термінології метафоризованим може бути не тільки стрижневий або залежний компонент терміна, а й обидва компоненти [16, с. 305], виокремлюємо значну кількість таких термінів менеджменту: *золотий парашут* – «значна виплата топ-менеджерів компанії при звільненні через злиття компаній або її поглинання»; *косяк риби* – «корпоративна культура, що спрямована на постійний пошук нової ринкової ніші» (СИМ, с. 95); *виноградна лоза* для позначення «неформальної комунікативної мережі, що об'єднує всіх членів організації» (КС, с. 23); *мандрівна орхідея* – «корпоративна культура, яка, заповнивши одну ринкову нішу, переходить до іншої» (СИМ, с. 95); *важкі діти* – «товари фірми, що мають високий темп росту та низьку частку ринку» (СИМ, с. 123).

«Після переходу загальноживаного слова до певної терміносистеми його метафоричність не зникає, а навпаки, стає допоміжною ланкою дефініції (а деколи й основним елементом її розуміння)» [13, с. 16].

У досліджуваній мові спеціального призначення засвідчені терміни, пов'язані з кольоровою символікою: «*платинові комірки*», «*золоті комірки*», «*білі комірки*», «*сині комірки*», «*рожеві комірки*», «*сірі комірки*». На думку О.П. Винник, «предикатам на позначення кольорів належить найвиразніша метафоризувальна роль» [3, с. 8], оскільки певний колір у терміні виступає символом. Наприклад, термін «*платинові комірки*» вживається на позначення «президента компанії та управлінців найвищого рівня». Оскільки платина є найдорожчим коштовним металом, підставою метафоричного перенесення стала сема «найвищий рівень».

Чимало загальнонародних лексем стало термінами менеджменту, поєднавшись із залежним компонентом, який звузив їхнє значення, що сприяло розмежуванню значень терміна й загальноживаного слова, наприклад: *гра* → *ділова гра, управлінська гра*; *гнучкість* → *гнучкість управлінських рішень*; *завдання* → *функціональні завдання*; *розвиток* → *організаційний розвиток*; *зв'язки* → *функціональні зв'язки*; *перевага* → *конкурентна перевага*; *навички* → *адміністративні навички*. Пор.: загальноживане слово *гра* – 1) Забава. // Заняття дітей. 2) Підпорядковане сукупності правил, прийомів або основане на певних умовах заняття, що є розвагою або розвагою та спортом одночасно (ВТССУМ, с. 195). У складі терміна-словосполучення менеджменту *управлінська гра* лексема *гра* набуває нового, вузкого значення: *управлінська гра* – «один із видів ділової гри, що імітує економічні процеси та явища» (ЭСБ, с. 755). Спільною семою в усіх визначеннях є «заняття». «Унаслідок поєднання інваріантного значення загальномовного слова зі спеціальним диференційним поняттям слово одержує однозначний смисл у межах певної терміносистеми» [7, с. 180].

Попри те, що метонімічна термінологізація є менш поширеним способом термінотворення порівняно з метафоричною, засвідчуємо значну кількість термінів, утворених таким способом (позначення наслідку процесу через назву самого процесу, суб'єкта дії через назву дії тощо), наприклад: *організація* – 1) створення системи та її структурних елементів, де здійснюються управлінські процеси, пошук виконавців, розподіл обов'язків і повноважень, дотримання відповідної технології управління [ШМ, с. 21]; 2) соціальна група, в якій існує функціональний поділ праці, спрямований на досягнення загальної мети [ШМ, с. 39] (модель “дія → наслідок дії”); *нагляд* –

1) спостереження з метою перевірки, різновид контролю; 2) орган спостереження за чим-небудь (модель “дія → суб'єкт дії”); *управління* – 1) особливий вид діяльності, який перетворює неорганізований колектив на ефективну, цілеспрямовану і продуктивну групу [АМ, с. 52]; 2) адміністративна установа або відділ якоїсь установи, організації, що відає певною галуззю господарської та ін. діяльності (модель “дія → суб'єкт дії”); *контроль* – 1) перевірка, облік діяльності кого-, чого-небудь; 2) установа чи організація, що перевіряє [ВТССУМ, с. 451] (модель “дія → суб'єкт дії”).

На думку дослідників, провести чітку межу між термінологією і загальноживаною термінологічною лексикою досить складно. Між ними розміщена дифузна зона, в якій терміни перебувають у лабільному стані – у постійному коливанні між «ідеальними вимогами (однозначність, нейтральність, відсутність синонімів) і реальними законами живої і динамічної лексичної системи» [17, с. 236]. Саме в цій перехідній зоні відбувається активна взаємодія між термінами і «нетермінами». Наслідком таких взаємодій стають системні переходи з одних сфер в інші: ресурсів загальноживаного номінативного фонду до сфери термінології (термінологізація) і термінів до загальноживаної лексики (детермінологізація) [17, с. 236].

Детермінологізація – один із найбільш інтенсивних процесів у розвитку лексико-семантичної системи – зумовлена позамовними чинниками: «технократизацією та інтелектуалізацією суспільства, певним розмиванням межі між спеціальними та неспеціальними текстами, взаємовпливами мовної та наукової картин світу» [13, с. 18]. Дослідники стверджують, що є «пряма залежність між важливістю номінованої реальності в житті носіїв мови і проникненням термінів у загальнолітературний словник» [10, с. 37]. Зазвичай детермінологізація відбувається тоді, коли «термін перебиває дефіцит у номінації тих чи інших об'єктів або відношень, займає порожню лауну у певному семантичному полі» [17, с. 245].

Залучення термінів до сфери нефахового застосування зумовлює послаблення їхньої наукової точності, втрату багатьох характеристик, нівелювання їхнього терміностатусу, оскільки терміноодиниці перебувають за межами термінологічного поля й не мотивуються іншими складниками певної системи. Це призводить до детермінологізації терміна, «головною причиною якої є архаїзація як наслідок появи нового мовного знака» [7, с. 197].

Часовий проміжок функціонування нового терміна в ролі суто професійної лексичної одиниці буває дуже незначним – він одразу ж зазнає часткової детермінологізації. Такі лексеми, як *менеджер, менеджмент, маркетинг, офіс, департамент* та ін., з'явилися в українській термінології на початку 1990-х років після кардинальних перетворень у соціально-економічній сфері і зразу ж вийшли за межі спеціальної лексики. Пор.: *У нас є секретарка, офіс-менеджер, фея фуриштів* (Кост, с. 99). *Добре, хоч з приміщенням уладалося, бабком уже має свій офіс* (Кост, с. 151). *Уранці він викликав до себе менеджера відділу реалізації Кевіна Джонсона, молодика з сором'язливою усмішкою* (ДК, с. 256). *«Нас просто обійшли конкуренти», – обізвався високий молодий менеджер служби маркетингу* (ДК, с. 119). «Процес “вживлення” термінів у загальну мову» [12, с. 138] зумовлює послаблення їхньої наукової точності, втрату багатьох характеристик, нівелювання їхнього терміностатусу, оскільки терміноодиниці перебувають за межами

термінологічного поля й не мотивуються іншими складниками певної системи.

Детермінологізація пов'язана з поширенням наукових понять серед носіїв мови, їх наближенням до сфери буденного життя людини. Вона збагачує словниковий склад загальнолітературної мови, є засобом її інтелектуалізації, крім того, розкриває семантико-асоціативний потенціал самих термінів, які в іношльових контекстах часто виконують не номінативно-дефінітивну, а експресивно-стилістичну функцію [4, с. 122]. Дослідники вказують на значний розмах детермінологізації. Безперечно, певна частина спеціальної лексики завжди буде існувати лише в мові спеціалістів, проте незаперечно й те, що інша частина спеціальної лексики (звичайно, менша кількісно, але вагома за своїм значенням) із часом стає надбанням усього суспільства, органічною частиною загальнономовного словника [19, с. 45–46].

Гіперпотужний потік інформації, що має кожна галузь сучасного знання, і вкрай ускладнені завдання дослідження штовхають практично кожну науку до подрібнення на більш часткові дисципліни. З іншого боку, розуміння світу в його цілісності зумовлює вчених виконувати комплексні дослідження, поєднувати в одне ціле можливості різних наук. Відбувається перетин чи навіть зрощення наукових дисциплін. Цей процес взаємовпливу, взаємопроникнення неминуче спричинює міграцію термінів у різні галузі науки [19, с. 44–45], що проявляється в інтенсивних процесах перерозподілу термінологічних одиниць (перехід спеціальної лексики з одних терміносистем в інші). Подібну міграцію термінів найчастіше називають транстермінологізацією, або ретермінологізацією. Під час транстермінологізації звукова оболонка вже наявного терміна в одній галузі знання застосовується для позначення спеціально-професійного поняття з іншої сфери знання [14, с. 103].

У термінології менеджменту виокремлюємо такі форми транстермінологізації: функціональна транстермінологізація – існування термінів з однаковою звуковою і значеннєвими формами в різних терміносистемах та семантична транстермінологізація – існування термінів з однаковими звуковими формами в різних терміносистемах, де відбувається семантичне переосмислення відповідного терміна в терміносистемі менеджменту.

Яскравою ілюстрацією явища функціональної транстермінологізації є залучення загальноекономічних термінів до аналізованої терміносистеми (*концерн, корпорація, елімінування, товар, асоціація, централізація, лізинг, адхократія, глобалізація, організація*, психологічних термінів (*імідж, мотив, стрес, конформізм, мотивація, харизма, конфлікт*). Такі терміни функціонують у метамові менеджменту без зміни семантики. Уже набувши термінологічного статусу, окремі лексичні одиниці зазнають передислокації на стилістичній шкалі: відбувається перенесення готових термінів з однієї дисципліни в іншу [18, с. 232].

Не менш поширеною є семантична транстермінологізація. Наприклад, у процесі міграції терміна *саміт* із терміносистеми політології («конференція, нарада, зустріч глав держав та урядів» (ВТССУМ, с. 1097) до корпусу терміноодиниць менеджменту («засідання вищих керівників організацій, присвячені тільки корпоративній стратегії» (АМ, с. 348) у його семантиці з'являється нова сема – 'корпоративна стратегія'. У цих випадках відбувається своєрідне перекодування терміна, пов'язане з переосмисленням наявної термінологічної інформації, орієнтованої на іншу поняттєву систему.

Оскільки менеджмент в Україні виник як нова галузь економічної науки, його поняттєвий апарат сформувався на перетині загальноекономічних та спеціальних економічних наукових сфер. Терміни, мігруючи з економічної терміносистеми до терміносистеми менеджменту, еволюціонують, набуваючи нового значення в новому термінологічному оточенні, напр.: *комітет* (екон.) – «колегіальний орган, що здійснює управління певною сферою економічної, державної або суспільної діяльності» (ЕЕ, т. I, с. 798); *комітет* (менедж.) – «внутрішня група організацій, якій делеговані повноваження для виконання будь-якого завдання або комплексу завдань» (АМ, с. 23); *імітація* (екон.) – «створення штучної моделі або образу економічних явищ та процесів економічної системи загалом для дослідження, прогнозування, планування та навчання» (ЕЕ, т. I, с. 626); *імітація* (менедж.) – «процес моделювання реальної ситуації та здійснення експериментів для пізнання можливих реальних змін ситуації» (ЕЕ, т. I, с. 626).

Спостереження за мовним матеріалом свідчать, що головними «донорами» транстермінологізмів менеджменту є дисципліни, які розвиваються найшвидше [2, с. 57]: **математика** (*контур управління, піраміда менеджменту, лінійні повноваження, лінійні керівники, скалярний ланцюг, платіжна матриця, паралельні повноваження, кінчна інтеграція*); **психологія** (*функціональний конфлікт, дисфункціональний конфлікт, організаційний конфлікт, менеджерське мислення*); **географія** (*горизонт планування, діловий барометр, організаційний клімат*); **політологія** (*президент, політика, кооптація, місія*); **медицина** (*діагностика, процедура, патронаж*); **біологія** (*організаційний дарвінізм*); **сільське господарство** (*інкубатор*).

Як бачимо, продуктивнішим є вживання термінів інших галузей як структурних компонентів у термінах-словосполученнях. Відбувається звуження значення початкового слова внаслідок включення до його семантики нових складників – термінологічних сем менеджменту, які поглиблюють значення і проєктують його на досліджувану терміносистему.

Висновки. Проведений аналіз уможливило висновок, що процеси семантичної міграції українських термінів менеджменту – термінологізація, детермінологізація, транстермінологізація – є доволі активними, що свідчить про динамічний характер цієї вузькофахової галузі. Завдяки механізмам семантичної деривації термінів – конкретизації значення, метафоризації, метонімізації – здійснюється поповнення термінологічних одиниць галузі. Входячи до загального вжитку, терміни не перестають функціонувати в межах відповідної терміносистеми. Термінологія менеджменту вбирає терміноодиниці значної кількості галузевих терміносистем, коригуючи їхню семантику.

Перспективним напрямом вважаємо дослідження так званих мегаметафор у складі терміносистеми менеджменту.

Література:

1. Васковець Л. Термінологізація та детермінологізація в казначейській терміносистемі. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*. 2013. № 765. С. 87–90.
2. Вербенець М. Б. Лексико-семантичні процеси в сучасній юридичній термінології. *Актуальні проблеми української лінгвістики : теорія і практика* : Зб. наук. праць. Київ : Вид.-полігр. центр "Київський університет", 2005. Вип. 11. С. 54–65.
3. Винник О. П. Метафоричні процеси у формуванні української економічної лексики : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Харківський нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2007. 15 с.

4. Вус М.І. Семантична модифікація українських біологічних термінів у процесі детермінологізації. *Термінологічний вісник*. 2015. Вип. 3(2). С. 117–124.
5. Вус М.І. Транстермінологізація як чинник динаміки біологічної терміносистеми. *Лінгвістичні дослідження* : Збірник наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 2016. Вип. 41. С. 155–160.
6. Вус М. Українська біологічна термінологія в аспекті семантичної деривації. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*. 2015. № 817. С. 60–64.
7. Дудок Р. І. Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках: моногр. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. 358 с.
8. Дядюра Г.М. Когнітивно-комунікативні аспекти наукового тексту [Текст] : монографія / Г.М. Дядюра, В.І. Кухарева-Рожко, Г.Ф. Ракшанова ; Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : 2013. 225 с.
9. Константінова О.В. Семантична деривація і процеси детермінологізації англійських та українських фінансових термінів. *Семантична деривація лексики в аспекті міжмовних досліджень* : колект. монографія / кол. авт. ; голов. ред. О.В. Деменчук. Рівне : РДГУ, 2019. (Історія та сьогодення філологічної науки ; т. 2). С. 83–89.
10. Кримець О. Термінологізація та детермінологізація як результат взаємовпливу мовної та наукової картин світу. *Вісник Національного ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*. 2015. № 817. С. 36–41.
11. Ментинська І.Б. Ретермінологізація як спосіб укомплектування терміносистем (на матеріалі української комп'ютерної термінології) / І.Б. Ментинська, Г.В. Наконечна. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2019. № 1 (17) С. 273–278.
12. Михалеви́ч О.М. Термінологізація та детермінологізація в економічній терміносистемі. *Мовознавчий вісник* : збірник наук. праць. Черкаси, 2009. Вип. 9. С. 135–141.
13. Наконечна Г. Термінологізація і детермінологізація: ступінь опрацювання й вектори розвитку. *Теорія терміна: конкретизація лексико-семантичних парадигм* : монографія / З.Й. Куньч, Г.В. Наконечна, О.Р. Микитюк, С.З. Булик-Верхола, Ю.В. Теглівець. Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2018. С. 11–37.
14. Павлова О.І. Семантичний спосіб термінотворення в музичній терміносистемі англійської, французької, російської та української мов. *Семантична деривація лексики в типологічному висвітленні* : колект. монографія / голов. ред. О.В. Деменчук. Рівне : РДГУ, 2018. (Історія та сьогодення філологічної науки; т. 1). С. 100–111
15. Петрова Т. Шляхи формування сучасної української фітомеліоративної термінології: термінологізування загальноживованої лексики й ретермінологізування лексики інших наук. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2017. № 869. С. 77–82.
16. Плаксі́й О. Метафора як спосіб творення сучасних економічних термінів (на матеріалі аналітичних конструкцій). *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2002. № 453. С. 304–309.
17. Струганець Л. В. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ століття. Тернопіль : Астон, 2002. 352 с.
18. Суперанская А.В. Общая терминология: Вопросы теории / А.В. Суперанская, Н.В. Подольская, Н.В. Васильева. Москва : Наука, 1989. 246 с.
19. Туровська Л.В. Сучасні аспекти дослідження української термінологічної лексики. *Укр. наукова термінологія* : збірник матеріалів. Київ : Наук. думка, 36. 3. 2010. С. 44–52.

Список умовних скорочень:

- АМ – Азбука менеджменту : Словник / І. Мальченко, М. Самокиш, О. Ковтун. [Б. м.] : [Б. в.], 1993. 68 с.
 ВТССУМ – Великий тлумачний словник сучасної української мови / Укл. і гол. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь : Перун, 2003. 1440 с.

ДК – Даниленко В. Капелюх Сікорського : роман. Львів : Піраміда, 2010. 290 с.

ЕЕ – Економічна енциклопедія : У 3 т. / Ред. кол. С.В. Мочерний та ін. Київ: Вид. центр “Академія”, 2000.

Кост – Костенко Л. Записки українського самашедшого. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. 416 с.

КС – Колесніков Г.О. Словник із менеджменту та маркетингу : навч. посіб. Луцьк : ВІЕМ, 2010. 212 с.

СЙМ – Стадник В.В. Менеджмент : посіб. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. Київ : Академвидав, 2003. 464 с.

ШМ – Шегда А.В. Менеджмент : підруч. Київ : Знання, 2004. 687 с.

ЭСБ – Энциклопедический словарь бизнесмена : Менеджмент, маркетинг, информатика / Под ред. М.И. Молдованова. Киев : Техніка, 1993. 856 с.

Krasnopolska N., Krasnopolska M. Ukrainian terminology of management in the aspect of semantic derivation

Summary. The article considers the Ukrainian terminology of management against the background of the processes of semantic derivation as a productive way to replenish the dictionary of the Ukrainian language. It has been proved that terminology of commonly used vocabulary is one of the ways to replenish the studied terminology. It has been found that not only the core or dependent component of a term can be metaphorized, but also both components. A number of terms related to color symbols have been identified. It is concluded that terminology based on metaphorical processes prevails. Secondary nomination based on metonymic processes is a less common method of term formation.

Determinologization is a phenomenon of the language system, which is the transition of terms to the general vocabulary of terms. The reasons for the transition of management terms into a common language are determined. Going into general use, the terms do not cease to function within the relevant terminological systems. Determinologization is conditioned to such linguistic factors as intensive progress in science, expanding the exchange of information, increasing the average level of education of ordinary speakers. The processes of terminologization and determinologization testify to the constant linguistic dynamics, the interpenetration of terminological and non-terminological vocabulary.

The process of transterminologization is one of the least studied aspects of the development of word semantics. As management in Ukraine emerged as a new branch of economics, its conceptual apparatus was formed at the intersection of general economic and special economic scientific spheres. It is concluded that terms, migrating from the economic terminology to the terminology of management, can retain their lexical meaning or evolve, acquiring a new meaning in a new terminological environment. In the terminology of management there are two types of transterminologization: functional and semantic. It is revealed that the sources of replenishment of management terminology are special vocabulary of such scientific branches as mathematics, geography, medicine, agriculture, biology, political science. Transterminologization in the system of Ukrainian management terminology is a relevant process, which is a factor of its systemicity and dynamism.

It is concluded that semantic derivation retains its relevance and productivity in the terminology of management.

Key words: Ukrainian management vocabulary, term, terminologization, determinologization, reterminologization.